

Note :

(1) All questions are compulsory.

(2) Figures to the right indicate marks assigned to the questions.

(3)

१ निष्ठा प्राप्त करके उत्तीर्ण करा दिया। (५)

(4)

Q.1 a) Comment on main National Parties and their electoral performance. [7]

b) Give the progress of Regional Parties in India. [8]

(5)

Q.1 Write characteristics of party system of India. [15]

OR

(6)

Q.2 a) Give meaning of Communalism. Write different dimensions of communalism. [7]

(7)

b) Write how Religion influences Politics of India. [8]

OR

(8)

a) Why Regionalism emerges in India? Give causative factors of Regionalism. [7]

b) Suggest remedial measures to remove Regionalism. [8]

गामत विधायक संसद

(9)

Q.3 a) Why do you think Naxalism has emerged in India? [7]

b) What different measures are taken at Govt. and societal level? [8]

OR * * *

a) Why Terrorism emerges as a Social problem? [7]

b) How can Terrorism be removed from Indian society ? [8]

Q.4 Attempt any Three short notes from the following :

[5x 3 = 15]

a) Criminalisation of Indian Politics

b) Caste based Reservation

c) Co-alition Politics in India.

d) Indian Economy

वेळ : २ तास

मराठी भाषांतर

गुण : ६०

सूचना :

१. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

२. प्रश्नांच्या उजवीकडील अंक प्रश्नाचे गुण दर्शवितात.

प्र.१ अ) प्रमुख राष्ट्रीय पक्ष व त्याच्या निवडणूकांच्या भुमिकांवर भाष्य करा. (७)

ब) भारतीय प्रादेशीक पक्षाची प्रगती सांगा. (८)

अथवा

भारतीय पक्षपद्धतीच्या वैशिष्ट्यांवर टीप लिहा. (१५)

प्र.२ अ) संप्रदायवादाचा अर्थ सांगा. संप्रदायवादाचे विविध आयाम लिहा. (७)

ब) भारतीय राजकारणावर धर्म कसा प्रभाव पाडतो. (८)

अथवा

अ) भारतात प्रादेशिकतावाद का निर्माण होतो? प्रादेशिकतावादाची कारणे कोणती? (७)

ब) प्रादेशिकतावादावर उपाय सुचवा. (८)

[८] [८] a) Document on main National Parties and their electoral behaviour.

[८] [८] b) Give the address of Regional Parties in India.

प्र.३ अ) भारतात नक्षलवाद का निर्माण झाला आहे ? (७)

OR

ब) शासन व समाज नक्षलवादाविरोधी काय उपाय करु शकते? (८)

[८] [८] Q.1 Write characteristics of best government of India.

अथवा

अ) दहशतवादाची सामाजीकसमस्या का निर्माण झाली आहे ? (७)

[८] [८] a) Give measure of Communalism with different dimensions.

ब) दहशतवादाचे भारतीय समाजातून उच्छ्वास कसे केले जावे ? (८)

[८] [८] b) Write how Religion influences politics of India.

OR

प्र.४ खालीलपैकी कोणत्याही तीन टीपा लिहा. (१५)

[८] [८] a) Why Regionalism emerges in India's Politics due to various reasons.

अ) भारतीय राजकारणाचे गुन्हेगारीकरण

[८] [८] b) Suggest remedial measures of Remote Regions.

ब) जातीय राखीव जागा

[८] [८] c) Why do you think Maxism has emerged in India?

क) भारतातील संमिश्र राजकारण

[८] [८] d) What different measures are taken by Govt. and societies.

ड) भारतीय अर्थव्यवस्था

[८] [८] e) What different measures are taken by Govt. and societies.

* * * *

[८] [८] f) Why Terrorism emerges as a Social Problem.

[८] [८] g) How can Terrorism be removed from Indian Society?

[८x3 = १२]

Q.4 Attempts any Three sport issues from the following :

a) Criticisation of Indian Politics

b) Caste based Reservation

c) Co-operation Politics in India

d) Indian Economy

प्र१ : ८०

प्र२ : १५

प्र३ : ६

प्र४ : १५

प्र५ : ६

प्र६ : ६

(१) एक व्यापारी ने अपारंपारिक रुपाने उत्पादन विकास करावा.